

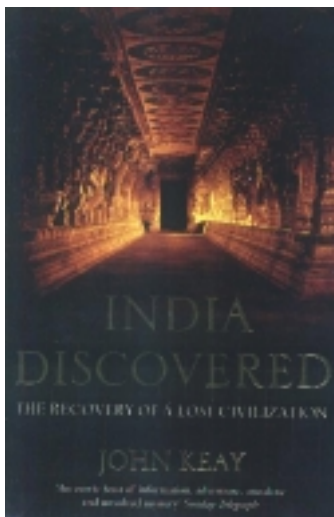
พระพุทธรูปปฏิญมียอยู่ในประเทศไทย-ไม่ใช่ที่อินเดียหรือเนปาล

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์¹

"ประวัติศาสตร์ คือสิ่งที่เราทราบ หากเราทราบมาผิดๆ ประวัติศาสตร์ก็ผิดด้วย"

คำกล่าวนี้ อาจเป็นจริง สำหรับประวัติพระพุทธศาสนา ซึ่งเกิดในชมพูทวีปและถือว่าอยู่ที่ดินแดนของไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ แต่ถูกฝรั่งบิดเบือนว่า พุทธศาสนาเกิดขึ้นในอินเดียและเนปาล

ภาพที่ 1 หน้าปกหนังสือของ John Keay (2001). ในหนังสือเล่มนี้มีข้อมูลหลายประการที่แสดงว่า นักโบราณคดีอังกฤษรวบรวมและตีความผิดจนนำไปสู่ความเข้าใจที่ว่า พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในอินเดีย

"เมื่อสองร้อยปีที่แล้ว อินเดียเป็นดินแดนที่ไม่มีประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม ปัจจุบันกลายเป็นประเทศที่ได้รับการยกย่องว่า เป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อนประวัติศาสตร์ มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และความต่อเนื่องมายาวนาน..." Dervla Murphy แห่ง *Irish* เขียนแสดงความชื่นชมหนังสือของ John Keay ชื่อ *India Discovered: The Recovery of a Lost Civilization*. หนังสือเล่มนี้ทำให้เราได้ทราบความเป็นมาของการค้นคว้าด้าน โบราณคดีที่ทำให้ฝรั่งเขียนประวัติพระพุทธศาสนาจนทำให้พระพุทธรูปกลายเป็นชาวอินเดีย

พระเจ้าของไทย (The Thai God) ทรงพระนามว่า Pout หรือ Codom มีปรากฏในบันทึกของชาวฝรั่งเศส (M. Simon de le Loubere เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำสยามในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช) ก่อนที่ชาวอังกฤษจะเข้ามามีอำนาจในอินเดีย โดยได้บันทึกไว้ว่า "พระเจ้า" ของไทย เป็นที่เคารพนับถือในภูมิภาคต่างๆ ในอินเดียเป็นพันปี และเป็นองค์เดียวกับเทพเจ้าของชาว Ceylon ที่ชื่อ Buddha or Gautama ผู้ที่ได้บันทึกเรื่องนี้ไว้คือ ชาวอังกฤษชื่อ William Chambers ผู้ค้นพบ โบสถ์ที่ Mahabalipuram (Keay,

pp.66-67)

ที่ว่า ประเทศอินเดีย กลายเป็นอู่วัฒนธรรมได้อย่างไร และทำไม "พระเจ้า" ของไทย คือ พระพุทธรูป และพระพุทธศาสนาจึงถูกโยกย้ายจากแหล่งเกิดในสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นที่ตั้งของไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ ไปยังอินเดีย ทำไมฝรั่งจึงไม่เฉลียวใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาฉบับดั้งเดิมและหลักฐานจารึกและใบลานที่มีอยู่แล้วอย่างมากมายมหาศาลในประเทศต่างๆ ในสุวรรณภูมิ

คำตอบก็มีอยู่แล้วในงานเขียนของนักโบราณคดีอังกฤษ ซึ่งปรากฏอย่างชัดเจนหลายแห่งในหนังสือของ John Keay

---

¹ศาสตราจารย์ ระดับ 11 อดีตรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และอดีตผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรม เสนอแนะและประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า ขอเรียนว่า การศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาครั้งนี้ ไม่ได้คัดค้านพุทธประวัติหรือพระธรรมคำสั่งสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เพราะผู้เขียน (ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์) เป็นชาวพุทธที่เชื่อว่า พระไตรปิฎก เป็นพระพุทธรวงษาที่แท้จริง มิได้มีพระเถระองค์ใดมาเขียนหรือแต่งเติมขึ้นใหม่ตามที่ Dr. Rhys Davis ชาวอังกฤษอ้างไว้ แล้วมีนักวิชาการชาวไทยนำมาขยายความ ผู้เขียนมีความเชื่อว่า ชาตินี้ชาติที่แล้วมีจริง นรกและสวรรค์มีจริง มิใช่เพียงแต่ "สวรรค์ในอก นรกในใจ" ดังที่สอนกันในบางสำนัก ดังนั้น จึงไม่มีการ "คู่พระธรรมวินัย" หรือ "ไทยนิยม" ใดๆ ทั้งสิ้น เพียงแต่ต้องการพิสูจน์ว่า เมืองในพระไตรปิฎกเช่น กบิลพัสดุ์ ไม่ได้อยู่ในอินเดียหรือเนปาล แต่อยู่ในดินแดนที่เป็นที่ตั้งของไทย ลาว เขมร พม่า มอญ ในปัจจุบันที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ

ในบทที่ว่าด้วย “ตำนานพระพุทธ” John Keay ได้กล่าวถึงผลงานของ Captain E. Fell ซึ่งเดินทางไปสาญจีบ่อยๆ ได้บรรยายความสวยงามของการแกะสลักหินเล่าเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับเสาหิน วัดหิน ที่นำเสนอเรื่องราวทางศาสนา และเชื่อว่าสลูปที่เมืองสาญจี เป็นของพุทธ ซึ่ง John Keay ก็สงสัยว่า หากสาญจีเป็นพุทธ จริงๆ แล้ว ชาวพุทธหายไปไหนหมด Keay บอกว่า ชาวพุทธ มีอยู่เกือบทุกประเทศ เช่น Ladakh, Nepal, Tibet, China, Burma, Thailand และศรีลังกา พระพุทธศาสนามีผู้นับถือล้อมรอบอินเดีย แต่ในอินเดียเองกลับไม่มีใครรู้จักศาสนาพุทธ

General Sir Alexander Cunningham spent much of his career and all of his long retirement tramping across India in search of its Buddhist past.

ภาพที่ 2 Sir Alexander Cunningham (ซ้าย) ผู้เขียนประวัติพระพุทธศาสนาใหม่ว่า พระพุทธเจ้าประสูติในอินเดีย

Cunningham, Sir Alexander (b. Jan. 23, 1814, London, Eng.—d. Nov. 28, 1893, London), British army officer and archaeologist who excavated many sites in India, including Sarnāth and Sānchi, and served as the first director of the Indian Archaeological Survey. At age 19 he joined the Bengal Engineers and spent 28 years in the British service in India, retiring as major general in 1861. Early in his career he met James Prinsep, a British numismatist and Indian scholar, who ignited his interest in Indian history and coins. In 1837 Cunningham excavated at Sarnāth, outside Vārānasi (Benares), one of the most sacred Buddhist shrines, and carefully prepared drawings of the sculptures. In 1850 he excavated Sānchi, site of some of the oldest surviving buildings in India. In addition to a study of the temple architecture of Kāshmir (1848) and a work on Ladākh (1854), he published *The Bhilsa Topes* (1854), the first serious attempt to trace Buddhist history through its architectural remains. In 1861 he agreed to become director of the Indian Archaeological Survey and remained with it until it was dissolved (1865). He resumed his post when the survey was restored (1870) and during the next 15 years carried out many archaeological explorations among the ruins of northern India. He published *The Ancient Geography of India* (1871), the first collection of the edicts of the 3rd-century-BC Indian emperor Aśoka, and *The Stūpa of Bharhut* (1879). Over the years he gathered a large collection of Indian coins, the choicest of which were purchased by the British Museum. After his retirement from the survey (1885), he devoted himself to Indian numismatics and wrote two books on the subject. He was knighted in 1887.

ภาพที่ 3 ประวัติ Sir Alexander Cunningham จาก Encyclopedia Britanica

ทำไมจึงไม่มีใครในอินเดียรู้จักพระศาสนาพุทธเลย? คำตอบแสดงอย่างชัดเจนว่า ศาสนาพุทธไม่ได้อุบัติขึ้นในอินเดีย ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาฮินดู

จิตรกร William Simpson (1862) ที่ได้เขียนภาพสีน้ำ แสดงให้เห็นภาพสลูปที่เมืองสาญจีซึ่งมีรูปปั้นหญิงเปลือยแขวนอยู่บนประตูหน้าสลูป หากเป็นโบสถ์พุทธแล้ว จะมีภาพหรือหุ่นหญิงเปลือยไม่ได้เลย

อีกคนหนึ่งคือจิตรกร J.C.M (1814) ที่ได้เขียนภาพสีน้ำแสดงโบสถ์พราหมณ์ที่พุทธคยา เมื่อเทียบกับเจดีย์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า แตกต่างกันมาก เพราะมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้งเพื่อทำให้โบสถ์พราหมณ์กลายเป็นเจดีย์พุทธ

แล้วใครเป็นผู้ทำให้เกิดความสับสน และบิดเบือนข้อเท็จจริงระดับโลกนี้ขึ้น?

ก่อนพ.ศ. ๒๓๘๗ ชาวตะวันตกในยุโรปและอเมริกา ที่มีความรู้เรื่องราว ของพุทธศาสนาคงมีไม่มากนัก จนกระทั่ง Sir Alexander Cunningham (1814-1893) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งโบราณคดีอินเดีย มาประจำการในกองทัพอังกฤษที่เบงกอล ได้ประกาศว่า พระพุทธองค์ประสูติในประเทศอินเดียตอน (อินเดียและเนปาลในปัจจุบัน) จนเกิดความสับสนขึ้น โดยเฉพาะชาวไทยรุ่นก่อน ส่วนรุ่นใหม่ที่ถูกครอบด้วยความคิดที่ว่า พระพุทธเจ้า เป็นชาวอินเดียจนฝังแน่นไปแล้วอาจจะไม่รู้สึกลับสนอะไร ตรงกันข้าม ใครที่พยายามฟื้นความจริงให้ปรากฏก็อาจถูกหาว่า เพี้ยน เพื่อเจ้อ เหลวไหล ดังที่ผู้เขียน ได้ประสบมาแล้วในช่วงเริ่มต้นศึกษาเรื่องนี้

ต้นเหตุแห่งความสงสัยและความสับสน

ต้นเหตุแห่งความสับสนหรือการบิดเบือนประวัติพระพุทธศาสนา เกิดจากฝรั่งที่เป็นผู้เขียนประวัติพระพุทธศาสนาใหม่ คือ Alexander Cunningham

บุคคลผู้นี้ไม่ได้นับถือพุทธศาสนา ไม่ได้ศึกษาพระไตรปิฎก แต่มีความสนใจประวัติศาสตร์อินเดียและเหรียญโบราณ ได้ขุดค้นสถานที่ต่างๆ ในอินเดีย อาทิ เมืองสาญจี สารนาถ ฯลฯ ขุดอะไรได้นำไปขายให้ British Museum ในช่วงเวลาดังกล่าว ได้เกิดความรู้สึกอย่างรุนแรงที่จะเขียนประวัติพระพุทธศาสนาขึ้นมาใหม่ จากการขุดค้นสถานที่ไม่กี่แห่งเขาก็เขียนประวัติพุทธศาสนาขึ้นมาใหม่ โดยไม่ทราบหรือไม่นำพาคำความจริงที่ว่า ประวัติพระพุทธศาสนามีอยู่แล้วที่ชมพูทวีปซึ่งไม่ใช่อินเดียแต่เป็นสุวรรณภูมิ เขาและคณะได้เผยแพร่ผลงาน ทำให้กระแสความเชื่อที่ว่า พระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นในอินเดีย (ดินแดนที่เป็นประเทศอินเดียและเนปาลในปัจจุบัน) ก็แผ่กระจายไปทั่วโลก เขาได้รับพระราชทานอิสริยยศเป็น “อัศวิน” จากผลงานดังกล่าวใน ค.ศ. 1887

หลังจากการขุดค้นที่ต่างๆ ในโครงการศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศอินเดีย ใน ค.ศ. 1876 (พ.ศ. 2419) Cunningham ก็เริ่มเขียน Ancient Geography of India อย่างเร่งรีบ ผู้ช่วยของเขา คือ A.C. Carvelleyel เดินทางมาอินเดียในปีเดียวกัน และขุดค้นที่เมือง Sahet Mahet ซึ่งพวกเขาเชื่อว่าเป็นสาวัดดี (Sravasti or Savatthi) แต่ไม่พบอะไรที่เป็นแก่นสาร จึงยกกองขุดขึ้นเหนือไปถึงเมือง Bhulatala ริมฝั่งแม่น้ำ Rawai แล้วสรุปว่า ที่ตรงนั้น คือ กรุงกบิลพัสดุ์ (Kapilavastu) Alexander Cunningham ก็เห็นด้วยกับการค้นพบของลูกน้อง

อย่างไรก็ตาม ผลการค้นพบก็ทำให้เกิดการโต้เถียงระหว่างอินเดียและเนปาล เนื่องจากสถานที่ที่ Cunningham ชี้ว่าเป็นที่ประสูติพระพุทธเจ้าอยู่ในอินเดีย คือ ที่เมือง Pripahawa ห่างจากตำบล Tilaurakot สถานที่ถือว่าเป็นลุมพินีวันประมาณ ๒๔ ไมล์

ในศตวรรษที่ 10 เจ้าผู้ครองเนปาล ด้วยไม่เชื่อว่า กบิลพัสดุ์อยู่ในอินเดีย ได้เชิญนักโบราณคดีชาวเยอรมันซึ่งมีความรู้เรื่องพระไตรปิฎกอย่างดี มาทำการขุดค้นและประกาศว่า กบิลพัสดุ์ตั้งอยู่ที่ตำบล Tilaurakot และสรุปว่า ที่พบในอินเดียเป็นเพียงวิหารแห่งหนึ่งเท่านั้น

ในปี 1899 รัฐบาลอินเดียของอังกฤษ ได้ส่ง P. C. Mukherjee มาเนปาลเพื่อหาข้อเท็จจริง Mukherjee ยืนยันว่า Tilaurakot เป็นกบิลพัสดุ์แน่นอน

Tilaurakot ได้รับการยอมรับว่าเป็นกบิลพัสดุ์เพียง 60 ปี ก็ถูกทำลายโดย ในปี 1961 รัฐบาลเนปาลได้เชิญ Debala Mitra แห่ง Archaeological Survey of India (ASI) มาทำการศึกษานัยว่า ต้องการยืนยันว่า Tilaurakot คือ กบิลพัสดุ์อย่างไม่ต้องสงสัย แต่ปรากฏว่า Mitra สรุปว่า Tilaurakot มีอายุไม่เกินศตวรรษที่ ๓ ดังนั้น จึงระบุไม่ได้ว่า กบิลพัสดุ์อยู่ที่ใด

ข้อค้นพบของ Mitra กระตุ้นนักโบราณคดีอินเดียคือ K. M. Srivastava จาก ASI ทำการขุดค้นPripahawa อีกครั้ง ตามรอยของ Mukherjee และ ระบุว่า Pripahawa เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรศักยะ และยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า Pripahawa กรุงกบิลพัสดุ์

รัฐบาลเนปาลไม่พอใจเป็นอย่างมาก ในปี 1997 จึงได้ขอให้ UNESCO ว่าจ้างนักโบราณคดีชาวอังกฤษชื่อ Dr. Robin Coningham จาก Bedford University ร่วมกับ Dr. Armin Schmidt และ Kosh Acharya เพื่อทำการขุดค้นเพิ่มเติม พวกเขาได้พบกองเหรียญกษาปณ์โบราณ กับเครื่องปั้นดินเผาโบราณ ก็สรุปว่า กบิลพัสดุ์ อยู่ที่ Tilaurakot และ UNESCO ก็ประกาศให้บริเวณนี้ เป็นมรดกโลกในปีเดียวกัน

ในประเทศไทยและลาว ดังปรากฏในจารึกและใบลานจาร พงศาวดารท้องถิ่นที่แสดงเรื่องราวในสมัยพุทธกาลของการเกิดพระเจดีย์ พระพุทธรูป พระพุทธรูปและพระพุทธรูปของชาวเหนือและชาวลาว แสดงว่าประชาชนมีความเชื่อว่า พระพุทธเจ้าของพวกเขา อูบติขึ้นที่ดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศไทยในปัจจุบัน

.ในการประกาศว่า พระพุทธศาสนาอูบติขึ้นในอินเดียหรือเนปาล ยังความไม่พอใจให้ชาวชมพูทวีปเป็นอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เพราะส่วนใหญ่เป็นเมืองขึ้นของอังกฤษหรือฝรั่งเศส ยกเว้นประเทศไทย

พระสงฆ์ชาวไทยที่ไม่พอใจมีจำนวนมาก แต่ไม่กล้าประท้วงอย่างเปิดเผย เนื่องจากพระผู้ใหญ่และผู้ใหญ่บางองค์ในสมัยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีความเห็นคล้อยตามฝรั่ง และหันหลังให้กับหนังสือโบราณ เช่น “มหาวงศ์” และ “สังคีตยวงศ์” เนื่องจากเห็นว่า นักไปในทางปาฏิหาริย์ จึงยึดถือที่ฝรั่งเผยแพร่ เป็นเหตุให้ “ชาวโยนก” กลายเป็นพวกกรีก พระยามิลินทร์และพระนาคเสนก็กลายเป็นฝรั่งไปสิ้น โดยไม่นำพาความเชื่อของชาวเหนือที่ถือว่า พระยามิลินทร์และพระนาคเสนเป็นชาวเหนือ

อย่างไรก็ตาม ในรัชสมัยพระปิยมหาราช มีพระเถระรูปหนึ่ง คือ พระเดชพระคุณพระธรรมเจดีย์ (ปาน) แห่งวัดมรรณพาราม ได้เขียนหนังสือ “พระเจ้า 500ชาติ--อ้อยต้นจืดปลายหวาน กินนานอร่อย” เพื่อเป็นอนุสรณ์ที่พระปิยมหาราช ครองราชย์ได้ ๒๕ ปี

เนื้อหาของหนังสือ ประทับคณะสงฆ์ที่ยอมเชื่อว่า พระพุทธองค์ประสูติในอินเดีย ตามที่ชาวอินเดียจากเมืองกาสิ ๘ คนนำมาเสนอ

หลวงพ่อบานกล่าวหาว่า เมื่อชาวอินเดียทั้ง ๘ คนนี้เดินทางกลับอินเดีย ได้นำพระไตรปิฎก อภิธานศัพท์ และคำสอนในพระพุทธศาสนาไปประเทศอินเดียด้วย และ เมื่อชาวอินเดียพวกนี้กลับมากรุงเทพฯ ก็กลับมาพร้อมแผนที่ประเทศอินเดียฉบับใหม่ ที่มีชื่อเมือง แม่น้ำ ภูเขา ฯลฯ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ก็ยังทำให้คนไทยเชื่อว่า พระพุทธอูบติขึ้นในอินเดียมากยิ่งขึ้น โดยให้การต้อนรับอย่างดี ได้ขายนมเนย ภายหลังก็ได้มีการเรียรายเงินทองเพื่อไปสร้างเจดีย์ ที่สถานที่ตรัสรู้ ณ พุทธคยา แต่หาใครสักคนไม่ว่า ระยะทางและทิศทางระหว่างเมืองต่างๆในอินเดีย ขัดแย้งกับที่ปรากฏในพระไตรปิฎกชนิดหน้ามือเป็นหลังมือ

ศาสตราจารย์ ดร.ปริดี เกษมทรัพย์ อดีตอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บอกว่า...” ผู้เฒ่าผู้แก่โบราณมาก ที่มีคนบอกว่า พระพุทธเจ้าเป็นอินเดีย...”

นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ มีนักวิชาและกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม ๓ กลุ่ม ได้รับการจุดประกายจากหนังสือ“อ้อยต้นจืดปลายหวานฯ” ของพระธรรมเจดีย์ (ปาน) และจากความสงสัยที่มีมายาวนานเกี่ยวกับคติที่ว่า พระพุทธเจ้าอูบติขึ้นในอินเดีย จึงได้เริ่มศึกษาค้นคว้า ประวัติพระพุทธศาสนาตามคติเดิมเกี่ยวกับที่ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และ

เผยแพร่ศาสนาขององค์พระศาสดาในระยะเวลา ๘๐ พรรษา จนเสด็จดับขันธปรินิพพาน ตามเอกสารโบราณหลายฉบับ ได้แก่ (๑) พงศาวดารกรุงเก่า ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒) ประกาศเทวดา ครั้งสังคายนาพระไตรปิฎกในรัชกาลที่ ๑ พ.ศ. ๒๓๓๑ (๓) หนังสือ “สังคีตยวงษ์” ซึ่งสมเด็จพระวันรัตน์ (แก้ว) วัดพระเชตุพน (เป็นพระอาจารย์ของพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส) ได้เขียนไว้ใน พ.ศ. ๒๓๓๒ ได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ชมพูทวีป คือ ดินแดนที่เป็นที่ตั้งของ ๕ ประเทศ คือ ไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ ชาวสุวรรณภูมิถือคตินี้มาตั้งแต่บรรพกาล (๔) มุทธศาสนา (๕) ศิลาจารึกวัดศรีชุม (๖) คัมภีร์อุรังคธาตุ (๗) มหาวงศ์

นับตั้งแต่ที่ Sir Alexander Cunningham เขียนประวัติพระพุทธศาสนาขึ้นใหม่และเผยแพร่ไปทั่วโลกในช่วง พ.ศ. ๒๓๘๖-๒๔๑๘ ก่อนหน้าที่เขาจะเสียชีวิต ๑๗ ปี พระพุทธองค์ก็กลายเป็นชาวอินเดีย และชมพูทวีปก็กลายเป็นอินเดียไป

ทั้งๆ ที่มีความเชื่อมายาวนานว่า ชมพูทวีป คือ ดินแดนที่เป็นที่ตั้งของไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ ก็หาได้มีผู้ใดไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือใครอื่น กล้าที่จะทักท้วงข้อเท็จจริงแต่อย่างใดไม่ อาจด้วยเชื่อว่าเป็นอย่างนั้นจริง หรืออาจเกรงภัยจากการล่าอาณานิคมของอังกฤษ ก็ได้ เท่านั้นไม่พอ ชาวไทยบางคน กลับช่วยกระพือและเผยแพร่ความคิดไปให้แพร่หลายออกไป หากไม่มีหลวงพ่อบุญธรรมเจดีย์ปาน เขียนหนังสือประท้วงไว้ เรื่องก็คงเงียบหายไป.

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวพระพุทธอภิติภูมิ

สาระในหนังสือของหลวงพ่อบุญธรรมเจดีย์ (ปาน) ประกอบกับข้อสงสัยดังกล่าวในตอนต้นคณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ขึ้น

การค้นคว้าพระพุทธอภิติภูมิจานี้ มีคณะผู้วิจัย ๔ คณะคือ (๑) คณะของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.นิคมทานแดง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (๒) คณะของอาจารย์ศุภรัตน์ แสงจันทร์ และอาจารย์โสภณ วงศ์เทวัน นักปฏิบัติธรรมสายหลวงปู่ทวด (๓) คณะของอาจารย์เอกอิสโร วรณศรี และคณาจารย์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง และ (๔) คณะของอาจารย์อาคม ศิโรศิริ นักวิชาการอิสระ

ผู้เขียนในฐานะที่เป็นแกนกลางการวิจัย ได้ทำหน้าที่ประสานข้อมูลต่างๆ และนำมาสรุปเพื่อนำเสนอให้มีการเผยแพร่ความจริงนี้ให้ปรากฏแก่ชาวโลกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย มี ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อพิสูจน์ว่า ชมพูทวีป คือ ดินแดนสุวรรณภูมิ และนำไปสู่การพิสูจน์ว่า พระพุทธอภิติภูมิอยู่ในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน (๒) เพื่อศึกษาร่องรอยการประดิษฐ์ ดัสดู ปฐมเทศนา การเผยแพร่ศาสนา และปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ (๓) เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับสังเวชนียสถานทั้ง ๔ คือ สถานที่ประดิษฐ์ ดัสดู ปฐมเทศนา และปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเมืองต่างๆ ในพระไตรปิฎก

ขั้นตอนการวิจัย คณะผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น ๓ คือ (๑) เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากพระไตรปิฎก อรรถกถาจารย์ เอกสารโบราณทางพระพุทธศาสนา ศิลาจารึก พงศาวดาร และตำนาน และสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน ๕๐ ปี หรือผู้ที่ยังไม่ถูกครอบงำด้วยแนวคิดประวัติพระพุทธศาสนาจากตะวันตกและอินเดีย (๒) เป็นการศึกษากาศนาม โดยเดินทางไปศึกษาแนวลี้ตามสถานที่ต่างๆ เพื่อหาร่องรอยการประดิษฐ์ ดัสดู เผยแพร่ศาสนา และปรินิพพานทั้งในประเทศไทยและใกล้เคียง รวมทั้งในประเทศอินเดียและเนปาล และ

(๓) เป็นการวิเคราะห์และหาข้อสรุปเพื่อกำหนดสถานที่ประดิษฐ์ ตรีสูตร ปฐมเทศนา และปรินิพพาน พร้อมทั้งระบุเมืองต่างๆ จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ได้จากการวิจัยระยะที่ ๑ และ ๒

สรุปการวิจัยเบื้องต้น

แม้จะยังไม่มีการสรุปผลการวิจัยอย่างเป็นทางการ ก็พอสรุปข้อค้นพบตามประเด็นต่างๆ ๑ ประเด็น ได้แก่ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต โบราณสถาน สถาปัตยกรรม ภาษา และหลักฐาน/ตำนานไทย

1. สถาปัตยกรรมศาสตร์

สภาพภูมิประเทศของเนปาลในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับที่บันทึกไว้ในพระไตรปิฎกเกี่ยวกับปราสาท 3 ฤดู ช่วงเวลาเข้าพรรษา และระยะทางจากเมืองต่างๆ ตามที่ปรากฏในพระสูตร และตามที่เป็นจริง

1.1 ปราสาท 3 ฤดู ตามพุทธประวัติ เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะเจริญวัย พระราชบิดาได้โปรดให้สร้างปราสาท 3 ฤดู คือ ปราสาทฤดูร้อน ปราสาทฤดูฝน และปราสาทฤดูหนาว แต่เมื่อผู้ที่ตั้งดินแดนที่อ้างว่าเป็นที่ตั้งของกรุงกบิลพัสดุ์ ในประเทศเนปาล แล้ว ปรากฏว่า อยู่เหนือเส้นขนานที่ 24 จัดอยู่ในเขต Tropic of Cancer มี 4 ฤดู

ประเทศเนปาลตั้งอยู่เชิงเขาหิมาลัยซึ่งโดยทั่วไปจะมีอากาศเย็น ดังนั้นกรุงกบิลพัสดุ์ซึ่งเป็นที่ตั้งของปราสาท 3 ฤดูจึงไม่น่าจะอยู่ในประเทศเนปาล

1.2 ช่วงฤดูเข้าพรรษา ตามพระวินัยกำหนดให้พระอยู่ประจำพรรษา ๔ เดือนในช่วงกลางเดือนกรกฎาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน แต่ในเนปาลและอินเดียตะวันตกจะมีฝนตกในช่วงสั้น คือ เดือนมิถุนายน ถึง เดือนกรกฎาคม ดังนั้นการกำหนดช่วงเข้าพรรษาจึงน่าจะไม่ใช่กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ในเนปาลหรืออินเดียตะวันตก แต่น่าจะกำหนดให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ ในดินแดนสุวรรณภูมิซึ่งเป็นที่ตั้งของไทยลาว มอญเขมรในปัจจุบัน เพราะแม้เหตุการณ์ จะผ่านไปกว่าสองพันปี ช่วงเวลาเข้าพรรษาก็ยังตรงกับที่บัญญัติไว้ในพระวินัย คือ แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ (กลางเดือนกรกฎาคม) จนถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ (กลางเดือนพฤศจิกายน)

1.3 ระยะทางและทิศทางของเมืองต่างๆ ในพระไตรปิฎกได้มีการกำหนดระยะทางระหว่างเมืองต่างๆ ไว้โดยใช้หน่วยเป็นโยชน์ (1 โยชน์=16) เช่น สาวตถีถึงโกสัมพี 3 โยชน์ สากตถึงสาวตถี ๑ โยชน์ เป็นต้น

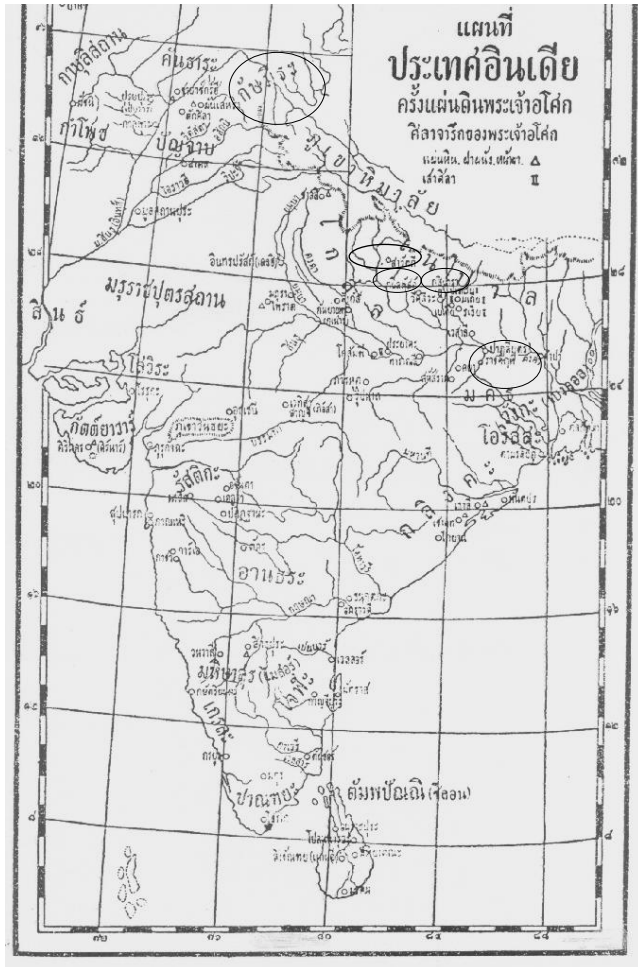
เมื่อพิจารณาระยะทางตามความเป็นจริงหลายกรณี อาทิ

กรุงพาราณสีห่างจากตักสิลา ๑๐ โยชน์ เป็นระยะทางประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร แต่ถ้าเทียบกับระยะทางระหว่างตักสิลาซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงอิสลามบัดในปากีสถานซึ่งอยู่ห่างออกไปเกือบสองพันกิโลเมตรก็ไม่ตรงกับที่ระบุในพระไตรปิฎกจึงน่าจะเป็นคนละเมือง

แต่หากเทียบกันระหว่างเมืองตาก (อำเภอบ้านตาก ซึ่งคนไทยเคยเชื่อกันมาแต่เดิมว่าเป็นตักสิลา) กับบริเวณเชิงเขาใหญ่ (บริเวณกลางดง ของอำเภอปากช่อง) ซึ่งเชื่อว่า เป็นที่ตั้งกรุงพาราณสี แล้ว ระยะทางประมาณนี้ มีความเป็นไปได้สูง

พวกเราตั้งสมมติฐานว่า ตำบลสาวะถี น่าจะเป็นเมืองสาวตถี และอำเภอโกสุมพิสัย น่าจะเป็นโกสัมพี ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน โคราช น่าจะเป็นนครเวสาลี ส่วนสากตเมืองร้อยเอ็ดประจวบ ก็คือจังหวัดร้อยเอ็ด (จากอุรังคนิทาน) เมื่อพิจารณาระยะทางแล้ว เป็นไปได้สูงมาก คือ สาวตถีถึงโกสัมพี 3 โยชน์ คือ ๔๘ กิโลเมตร ใกล้เคียงกับ

ระยะทางจากอำเภอโกสุมพิสัยถึงตำบลสาวะถี ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร สากัดถึงสาวะถี ๗ โยชน์ มีหลักฐานว่า สากัดคือ ร้อยเอ็ด ห่างจาก ตำบลสาวะถีซึ่งสันนิษฐานว่า เมืองสาวะถี ๑๒๐ กิโลเมตร ก็ใกล้เคียงกับที่ระบุใน พระไตรปิฎกไว้ ๗ โยชน์ คือ ๑๑๘ กิโลเมตร

ภาพที่ 4 ทิศทางระหว่างสาวะถีกับราชคฤห์จากกุสินาราย ในพระไตรปิฎกระบุว่า พระอานนท์อุ้มบาตรพระพุทธเจ้า จากที่ถวายพระเพลิง ไปราชคฤห์ผ่านสาวะถี แต่ในแผนที่กุสินารายอยู่กลางระหว่างสาวะถีกับราชคฤห์

(โปลปัฏนะ)

การนำ “กัสมิระ” ไปเป็น Kashmir และ คำว่า ปัฏนะ ไปเป็น Patna และการระบุสถานที่คนจุดพบเป็นเมือง โนนเมืองนี้ โดยไม่คำนึงถึงระยะทางระหว่างเมืองและทิศทางของเมืองต่างๆ ที่ระบุไว้ในพระไตรปิฎก แสดงให้เห็นถึงการลากเข้าข้างตัวเองอย่างขำๆ ใดๆ โดยไม่ดูบริบทที่อยู่ในพระคัมภีร์ทางศาสนา

จึงเห็นได้ว่า หากพิจารณาระยะทาง ทิศทางที่เป็นจริงในอินเดีย กับที่ปรากฏในพระไตรปิฎกแล้วไม่ สอดคล้องกันเลย

2. ขนบธรรมเนียมประเพณี

ประเพณีที่ปรากฏในพระไตรปิฎกยังถือปฏิบัติในดินแดนสุวรรณภูมิ โดยชาวไทย ลาว เขมร พม่า มอญ รวมทั้งชาวจีนทางใต้บริเวณคุนหมิง สิบสองปันนา ฯลฯ ที่ใช้ภาษาไทยเหนือ

ในส่วนที่เกี่ยวกับทิศทางในอินเดียก็มี พิรุณหลายแห่ง อาทิ

-ในพระไตรปิฎก ทิศทางระหว่างกุสินาราย ไปราชคฤห์ ต้องผ่านเมืองสาวะถี แต่ในอินเดีย สาวะถีอยู่เหนือ กุสินารายอยู่กลาง และราชคฤห์อยู่ทางใต้

-จากแผนที่อินเดียกุสินารายอยู่ใกล้สาวะถี และกบิลพัสดุมาก ไม่ตรงกับที่ระบุไว้ในพระไตรปิฎก เพราะเมืองกบิลพัสดุอยู่แคว้น สักกะ ส่วนกุสินาราย (ปัจจุบันฝรั่งทำให้เพี้ยนไปเป็น “กุสินารา”) อยู่ที่แคว้นมัลละ ส่วน สากัดซึ่งท่านเศรษฐีธัญชัยยกพล มาตั้งเมืองตามคำขอ ของพระราชบิดาที่ไปเสนา อยู่ในแคว้น โกลสติดเขตแดนเมืองสาวะถี ดังนั้นกุสินาราย ต้องอยู่ไกลจากกบิลพัสดุมาก

-เมืองกัสมิระ อยู่ใกล้ทะเล แต่ฝรั่งเข้าใจว่าเป็นแคชเมียร์ ซึ่งอยู่ไกลจากทะเลเป็นพัน กิโลเมตร

-เมืองปาตาลีบุตรตั้งอยู่ฝั่งทะเลโดยมีท่าเรือ ปัฏนะ (ปัฏนะ แปลว่า ท่าเรือ) ซึ่งพระพุทธ โฆษาจารย์เดินทางจากท่าเรือนี้ไปลังกา ฝรั่ง เห็นคำว่า “ปัฏนะ” เข้าก็ไประบุว่าเป็น เมือง Patna คือปาตาลีบุตร ที่ศรีลังกาก็มีท่าเรือชื่อ โปล

ประเพณีที่ถือว่า เป็นลักษณะเด่นของดินแดนสุวรรณภูมิ ที่ถือปฏิบัติกันในประเทศไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ คือ พิธีแรกนาขวัญ พิธีแต่งงาน พิธีเผาศพ วรรณะทั้ง ๔ และการตั้งศาลพระภูมิ

2.1 พิธีแรกนาขวัญ เป็นพิธีที่พระมหากษัตริย์จะเป็นผู้นำทำพิธีแรกนา ก่อนที่ไพร่ฟ้า จะลงมือทำไร่ไถนาจริงๆ เป็นราชประเพณีของประเทศในสุวรรณภูมิ ไม่ปรากฏว่า เป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันในอินเดียหรือเนปาล

ในพระพุทธประวัติ เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จตามพระราชบิดาไปทำพิธีแรกนาขวัญ และพระองค์เสด็จไปนั่งสมาธิที่ใต้ต้นหว่า (ต้นหว่าชมพู) เวลาผ่านไปถึงห้าโมงเย็นแล้ว เสด็จขึ้นหว่าก็ไม่ทอดไปตามแสงตะวัน แต่ยังคงปกคลุมเจ้าชายสิทธัตถะอยู่ตลอดเวลา

2.2 ประเพณีการแต่งงาน ในประเทศไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ ฝ่ายชายจะไปสู่ขอเจ้าสาวจากฝ่ายหญิงแต่ในอินเดีย ฝ่ายหญิงจะเป็นผู้ไปสู่ขอฝ่ายชาย

ประเพณีการที่ฝ่ายชายไปสู่ขอฝ่ายหญิงตรงกับที่ปรากฏในพระปฐมสมโพธิกถา ที่กล่าวว่า พระเจ้าสีหหนุราช พระราชบิดาของเจ้าชายสิริสัทโททนะ เป็นผู้ให้ท่านโกณฑัญญพราหมณ์เป็นผู้นำพราหมณ์อีก ๗ คน ไปแสวงหาธิดามาเป็นคู่ครองให้ราชบุตรคือ เจ้าชายสิริสัทโททนะ

เมื่อได้พบพระนางสิริมหามายาซึ่งมีพระชนมายุ ๑๖ พรรษา ต้องด้วยคุณลักษณะอันเลิศ พระเจ้าสีหหนุราชก็ได้กรีธาพลไปสู่ขอและกระทำพิธีอวาหมงคล อภิเชกสมรส ณ สถานที่ที่เป็นพระธาตุศรีสมรัก (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นศรีสองรัก) ริมฝั่งแม่น้ำหมัน ชายแดนกรุงเทพฯ และกรุงบิลพัสดุ์

จะเห็นว่า มิใช่ฝ่ายพระนางสิริมหามายามาสู่ขอพระเจ้าสิริสัทโททนะ ตามประเพณีที่ฝ่ายหญิงไปสู่ขอฝ่ายชายดังที่เป็นประเพณีในอินเดีย

ประเพณีแต่งงานในสมัยพุทธกาลจึงน่าจะเป็นประเพณีที่พบเห็นในดินแดนสุวรรณภูมิ

ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็ไปสู่ขอนางสุชาดา น้องสาวนางวิสาขามาเป็นภริยาบุตรชายของตนเช่นเดียวกัน

2.3 ประเพณีเผาศพแบบอินเดียกับแบบพุทธ ชาวไทย ลาว เขมร ทำพิธีเผาศพให้ไหม้จนเหลือแต่กระดูกแล้วเก็บกระดูกไว้บูชาส่วนหนึ่ง ผังไว้ที่วัดส่วนหนึ่ง ตรงตามเรื่องราวที่ปรากฏในพระไตรปิฎก... แต่ที่อินเดีย จะนำศพไปเผาให้ไหม้แต่ไม่หมดแล้วปล่อยศพลอยแม่น้ำ

หลักฐานในพระไตรปิฎกปรากฏในอรรถกถาปุณโณวาทสูตร มัชฌิมนิกาย ที่ว่า เมื่อพระเถระปริณิพพานที่สุนาปรันตะ ประชาชนได้บูชาพระสรีระ เผาศรีระแล้วเก็บธาตุ (กระดูก) แล้วสร้างเจดีย์

2.4 ประเพณีการถือวรรณะ ชาวพุทธในประเทศไทยบางคนอาจจะยังไม่เข้าใจความหมายของวรรณะ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎกคัมภีร์ วรรณะในพระพุทธศาสนาแตกต่างจากวรรณะของฮินดู

วรรณะของชาวฮินดูมี ๔ คือ พราหมณ์ กษัตริย์ แพทย์ และศูทร

วรรณะสูงสุดคือ พราหมณ์ ที่วรรณะอื่นถือว่า ต่ำกว่า ต้องเคารพนับถือ เพราะพราหมณ์ เป็นเจ้าพิธีกรรม แม้แต่การ “เปิดสาว” ก็ต้องนำมาให้พราหมณ์ เป็นผู้ทำพิธีให้ ถือว่า วรรณะพราหมณ์อยากได้อะไร วรรณะอื่นต้องหามาถวาย สักการะ (เดี๋ยวนี้ บางประเพณีอาจไม่มีแล้ว)

วรรณะต่ำที่สุดคือ พวกศูทร และจัณฑาล ซึ่งเป็นผู้ที่เกิดจากการผสมวรรณะ พวกศูทรไม่สามารถจะอยู่ร่วมกับวรรณะที่สูงกว่า ได้ เช่น ดื่มน้ำในบ่อเดียวกับวรรณะอื่นไม่ได้ ไม่สามารถแตะต้องเสื้อผ้าของใช้ของวรรณะอื่นได้ มีชีวิตต่ำกว่าสุนัขด้วยซ้ำ เช่น สุนัขลงดื่มน้ำในห้วย ก็ไม่เป็นที่รังเกียจของวรรณะที่สูงกว่า แต่หากพวกศูทรหรือจัณฑาลลงดื่มน้ำแล้ว ถือว่าเป็นของแตะต้องไม่ได้เลย

แต่ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เรื่องที่ยกมาอ้างประกอบคำสอน สะท้อนให้เห็นว่า วรรณะทั้ง ๔ คือ กษัตริย์ พราหมณ์ แพทย์ และศูทรนั้น เด่นชัดว่า กษัตริย์เกิดขึ้นก่อน (ตามอัครัญญสูตร ที่หมายถึง ผู้ดูแลเขต เกษตร และเป็นราชา คือผู้ยังความยินดีแก่พสกนิกร) ส่วนพราหมณ์ เป็นราชครู ซึ่งกษัตริย์ก็ให้ความเคารพอยู่แล้ว ส่วนวรรณะแพทย์หมายถึงพ่อค้า นักธุรกิจ ส่วนศูทร หมายถึง กรรมกร เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน

ในพระไตรปิฎก ไม่มีเรื่องใดเลยที่แสดงความรังเกียจวรรณะศูทรและจัณฑาล เพราะพวกศูทรก็ทำหน้าที่เป็น คนรับใช้ในบ้าน (นางทาสี) บ้างเป็นชวานาบียง เรื่องต่อไปนี้แสดงว่า ไม่มี ความรังเกียจเรื่องวรรณะ

-นางทาสีไปตักน้ำจากบ่อบาดาลมาใส่ตุ่มให้นายใช้ เรื่องของนางทาสีที่หลงรักพระอานนท์ และภายหลังได้ บวชและบรรลุเป็นพระอรหันต์

-ชวานาที่โถนา ได้ถวายภัตตาหารเช้าพระสารีบุตร และนี่ก็อยากให้อ่อนดินโถเป็นทองคำ ก้อนดินก็เป็น ทองคำ ในที่สุดก็ได้รับแต่งตั้งจากพระราชโอรสให้เป็นเศรษฐีมหาศาล(Billionaire) หากเป็นอินดู ศูทรคนนี้จะไม่มี สิทธิแม้แต่จะได้เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน

-เรื่องของนางทาสีที่ได้รับมอบหมายจากเศรษฐีให้ดูแลนายสาวอายุ 16 ปี ให้อยู่บนปราสาทชั้น ๑ นายสาว สมคู่กับวิฑยารที่เหาะมาพบเข้าเกิดปฏิพัทธ์ ภายหลังคลอดบุตรชาย จึงสั่งให้นางรับใช้ไปหาภานะใหม่มา นาง เอาทารกใส่ในภาชนะ เอาฝาปิดและวางดอกไม้ข้างบน กำบังให้ “เทินหัว” ไปลอยคงคา หากเป็นทาสีในอินเดีย นางรับใช้จะอยู่ร่วมกับนายไม่ได้เลย (ประวัติพระชวลิตดาบส)

-ครั้งพระเจ้าอโศก สั่งประหารพี่น้องร่วมบิดา 99 คนเหลือไว้เพียงน้องร่วมมารดาเท่านั้น สามเณรนิโครธ ซึ่ง มารดาของท่านกำลังตั้งครรถ์หนีออกจากวังไปนอกเมือง ไปคลอดท่านที่ได้ตั้งนมเดือมีจัณฑาลคนหนึ่งมาพบและ ช่วยเหลือให้ที่อยู่อาศัย ตั้งชื่อเด็กว่า นิโครธ เพราะเกิดได้ตั้งนมเดือ เขารักนางเหมือนน้องสาว เลี้ยงดูนางและบุตร เมื่อเด็กชายนิโครธโตขึ้นก็ให้บวชเรียน จนเป็นผู้กล่อมพระเจ้าอโศกให้นับถือศาสนาพุทธ หากเป็นในอินเดีย มารดาของนิโครธสามเณร คงไปอยู่กับจัณฑาลไม่ได้

2.5 ศาสนาพราหมณ์ ของไทยกับพราหมณ์ของอินเดีย (อินดู)ไม่เหมือนกัน มีการสอนมาผิดๆ ว่า ชาวไทย รับศาสนาพราหมณ์จากอินเดีย

ศาสนาพราหมณ์ของไทย เชื่อว่า พวกเราสืบเชื้อสายมาจากพระพรหมมีแสง (อิสานเรียก “ผีฟ้าแสง”) คือ พรหมประกายมาศ หรือพรหมประกาย หรือ อากัศราพรหม คือ ขุนสรวงและนางสาว ซึ่งลงมากินจวนดิน แล้ว เหาะกลับวิมานไม่ได้ กลายเป็นคน ทั้งสองได้อยู่กินเป็นสามีภรรยาและมีลูก ๘ คน ๒ คนแรกถูกพ่อแม่ฉีกเนื้อกิน แต่ที่เหลือนางสาวสงสารลูกได้ขอไว้ เมื่อโตขึ้นได้จับคู่ชาย ๑ หญิง ๑ และมีลูกหลาน ต่อมาเป็นชาวไทยลาว (ไทยกับลาว) ขุนสรวงเมื่อตายแล้วก็กลับไปเป็นอากัศราพรหมดั้งเดิม ก็ลงมาบอกลูกหลานให้ตั้งกองฟืน (กอง ฟอน) เผาศพ เก็บกระดูก สอนให้เอาดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปพ่อแม่ ตายาย และตั้งศาลพระภูมิเพื่อวิญญาณพ่อแม่ ปู่ย่าตายายจะได้ลงมาดูแล ปกป้องได้ คนไทยลาว จึงมีความปรารถนาอยู่เบื้องลึกที่จะตั้งศาลพระพรหม และก็เป็น เช่นนั้น คือ มีศาลพระพรหมให้กราบไหว้บูชาอยู่ทั่วไป แต่ที่อินเดียไม่มีศาลพระภูมิ หรือศาลพระพรหม

พระพรหมที่กล่าวถึงในพระไตรปิฎก จึงเป็นคนละพรหมกับศาสนาอินดู ดังท่านมหาพรหมที่เข้าเฝ้าและ ตามเสด็จพระพุทธเจ้า ก็ไม่ใช่พระพรหมของอินดูที่เชื่อว่า เป็นพระผู้สร้าง ดังนั้นการที่กล่าวว่า ชาวไทยนำศาสนา พราหมณ์มาจากอินเดียก็ไม่น่าจะถูกต้อง จึงเป็นเรื่องที่นักวิชาการไทยจะต้องไปศึกษาและทำความเข้าใจเสียใหม่

3. วิถีชีวิตในสมัยพระพุทธกาล

วิถีชีวิตไทยแตกต่างจากวิถีชีวิตของชาวอินเดีย ของไทยกลมกลืน และสอดคล้องกับที่ปรากฏในพระไตรปิฎกในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องความใจบุญ ข้ำวที่บริโภค การทำนาข้าวเหนียว พิษพันธุ์ นกเขาคูที่ร้องว่า ของกู และการวัตรระยะทางล้วนสอดคล้องกับพระไตรปิฎก

3.1 ขนชาวสุวรรณภูมิและชาวอินเดียมีนิสัยเรื่องความใจบุญแตกต่างกัน คนสุวรรณภูมิ พวกเราในถิ่นไทยนี้ ได้ชื่อว่า เป็นคนใจบุญมาแต่โบราณ ดังนั้นเมื่อมีเรื่องเศรษฐกิจบุญที่ตั้งโรงงานแจกทานคนยากจน สร้างมหาวิหารถวายพระพุทธรองค์ ปรากฏในพระไตรปิฎก เช่น ท่านเศรษฐีธัญชัยที่เมืองสาเกตบิดาของนางวิสาขาที่จะเห็นว่า เศรษฐีใจบุญเหล่านั้น เป็นคนไทยหรือคนที่อยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ

3.2 ข้ำวที่พระสงฆ์ในสมัยพระพุทธกาลฉัน พระพุทธรองค์และเหล่าพระภิกษุในสมัยพุทธกาลเสวยหรือฉันข้าวเหนียว มิใช่โรตีส หรือข้ำวจ้ำว มีหลักฐานใน พระวินัยที่บัญญัติ (โกชนบัญญัติ) ไว้ว่า ภิกษุพึงสำเนียงอย่างนี้ว่า "เราจักไม่ทำข้ำวให้ใหญ่หนัก ... เราจักทำก้อนข้ำวให้กลมกล่อม ...เราจักไม่โยนข้ำวเข้าปาก ...เราจักไม่ฉันข้ำวกัดข้ำว ...เราจักไม่โปรยเมล็ดข้ำวลงในบาตร (เมื่อมือเปิกน้ำข้ำวเหนียวจะร่วง) ...เราจักไม่เอาก้อนข้ำวกลบแกลงโดยหวังจะได้แกลงมาก ... "

ก็จะเห็นว่า "ข้ำว" ที่พระภิกษุในสมัยพุทธกาลฉันเป็น "ข้ำวเหนียว"

3.3 ทำนาข้าวเหนียวในเมืองโกสัมพี และเมืองสาวัตถี พระพุทธรองค์และพระภิกษุในสมัยพุทธกาลเสวยและฉันข้าวเหนียว ที่หลักฐานปรากฏในพระไตรปิฎกหลายแห่ง กล่าวคือ อรรถกถาวิชัยปิฎก มหาวิภังค์ ทุคติกถาวิชัยปิฎกเล่มที่ 2 มหาวิภังค์ ทุคติกถา และวินัยปิฎกเล่มที่ 3 ภิกษุณีวิภังค์

นอกจากนี้ คำว่า "บิณฑบาตร" ก็แปลว่า "ก้อนข้ำว" ทั้งนี้ รวมทั้งข้ำวมรูปายาส หรือข้ำวทิพ (ไม่ได้เขียน "ข้ำวทิพ") ซึ่งนางสาวทิพพาคิดขึ้น ในสมัยสุวรรณภูมิ ก็ทำจากข้ำวเหนียว

3.4 พิษพันธุ์ไม่มีในพระไตรปิฎก กว่า ๒๖๔ ชนิด ล้วนเป็นพืชที่มีอยู่ในเมืองไทยทั้งนั้น แม้ชื่อจะเปลี่ยนแปลงไปแต่พบเห็นได้ในปัจจุบันอาทิ หญ้าชนิดหนึ่งที่พระพุทธรองค์เสวยแทนอาหารหลังจากทรงหยุดอดอาหาร เมื่อครั้งแสวงหาธรรม คือ "หญ้ากบแก้ว" ("กบแก้ว" เป็นภาษาอีสาน ภาษากลางคือ ตูกแก้ว) และลูกกะเบา (โกสิยะ) ก็เป็นพืชที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลูกกะเบาใช้รักษาโรคเรื้อนได้ เมื่อพระพุทธรองค์เริ่มเสวยพระกระยาหาร ถัดจากเสวยหญ้ากบแก้วแล้ว ก็มาเสวยนี้เอง ลูกกะเบา ช่วงเวลาหนึ่ง จึงเริ่มเสวยโภชนาหาร ซึ่งปรกดิพระพุทธรองค์จะบริโภคได้ ๔๕ คำ เนื่องจากทรงมีพระวรกายทรงสูง ๔ เมตร (๘ สอก) ปรกดิพวกเราจะรับประทานข้ำวเหนียวได้เพียง ๒๐๒๕ คำ

3.5 นกมัยหกะ (นกเขาคู)ที่ร้อง จู๊ๆ กู ที่มาของ "ของกูๆ" ตามเสียงร้อง และพระนำไปสอนเป็นปริศนาธรรม แสดงว่า เสียงร้องของนกเขา สอดคล้องกับเสียงในภาษาไทย คือ กู หาก ชาวเมืองสาวัตถีมีคำศัพท์ว่า " กู " ที่มีความหมายว่า " เรา - ข้าฯ (I) " ก็แสดงว่าเมืองสาวัตถีไม่ได้อยู่ที่อินเดีย เพราะที่อินเดียคำว่า กู หรือ กู (เสียงร้องของนกเขา) มิได้มีความหมายว่าเรา-ข้าฯ (I) เลย ..

3.6 การวัตรระยะทางโดยใช้ "โยชน์" "เส้น" "วา" เป็นการวัตรระยะที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และยังคงใช้กันอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน ในขณะที่ในอินเดียไม่มีการวัตรระยะทางเช่นนี้มาตั้งแต่บรรพกาล การวัตรระยะทางเป็น กิโลเมตร หรือ ไมล์ เพิ่งใช้เมื่ออิทธิพลของตะวันตกเข้ามาในประเทศไทยเมื่อประมาณร้อยปีมานี้เอง

4. โบราณสถานและโบราณวัตถุ

โบราณสถานและ โบราณวัตถุเป็นหลักฐานที่ยืนยันว่าสุวรรณภูมิเป็นที่อุบัติของพุทธศาสนา

4.1 ในประเทศอินเดียและเนปาล มีโบราณสถานหรือโบราณวัตถุ จำนวนน้อยกว่าในเมืองไทย นอกจากโบราณสถานที่ยังคงเหลืออยู่ เป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธรูปแสดงพระปฐมเทศนา ปรีณิพพาน และอีก 3 แห่งที่เมืองสาญจี ถ้าอาชันทา นาลันทาและที่เล็กๆ น้อยๆ อีกไม่กี่สิบแห่งแล้ว แทบจะไม่มีโบราณสถานอื่นๆ เช่น พระพุทธบาท เจดีย์ วิหาร ฯลฯ เหลือให้เห็นเลย หากรวมกันแล้วประมาณ ๑๒๐ แห่ง

4.2 ในดินแดนสุวรรณภูมิ มีโบราณสถาน และโบราณวัตถุเป็นจำนวนมาก อาทิ เจดีย์ พุทธวิหาร พระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธบาท พระพุทธรูป รวมกันก็เป็นหมื่นแห่ง

4.3 มีความขัดแย้งกันระหว่างข้อมูลกับหลักฐานที่หลงเหลือในอินเดีย ที่อ้างว่า พระเจ้าอโศกมหาราชสร้างวิหาร 84,000 วิหาร ใน 84,000 เมือง เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา เมื่อถามว่า ในอินเดียอยู่ที่ไหนบ้าง ก็ไม่มีทางจะตอบได้ แต่ถ้าถามเรื่องพระเจ้าอโศกของไทย คือ พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช ผู้ครองเมืองอโศกไทย (ใกล้สุโขทัย) ซึ่งมีพระมหินทรเถระ เป็นพระโอรส และพระนางสังฆอมิตตาเป็นพระธิดา ก็มีหลักฐานวัดวิหารที่หลงเหลือในสุวรรณภูมิ ส่วนพระเจ้าเทวานัมปิยะ ปิยทัสสี ที่ James Prinsep ซึ่งชื่อ George Tumour บอกว่าเป็นพระเจ้าอโศก ก็ยืนยันว่าเป็นคนละองค์กับพระเจ้าอโศกมหาราชซึ่งเป็นคนไทย

ข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ข้อมูลเกี่ยวกับพระเจ้าอโศกอินเดีย คือ

(๑) วันขึ้นครองราชย์ และสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าอโศกอินเดีย (พ.ศ. 311 บางตำราว่า พ.ศ. 306) ไม่ตรงกับที่ระบุไว้ในพระคัมภีร์ ทางพระพุทธศาสนา ที่ระบุว่า พระเจ้าอโศกสวรรคต พ.ศ. 259

(๒) ชื่อที่ปรากฏในเสาคินพระเข้าอโศก คือ "พระเทวานัมปิยะ ปิยทัสสี" ซึ่งเป็นสมัยเดียวกันและชื่อเดียวกับกษัตริย์ศรีลังกา ชื่อ พระเจ้าเทวานัมปิยะ ปิยะทัสสะ จึงเป็นไปได้ว่า กษัตริย์ศรีลังกาองค์นี้จะแผ่อิทธิพลไปถึงอินเดีย

(๓) ไม่ปรากฏการสังคายนาพระไตรปิฎกในเสาคินพระเข้าอโศก รวมทั้งไม่มีการเอ่ยถึงการส่งพระราชโอรส(พระมหินทรเถระ) และพระราชธิดา(สังฆอมิตตาเถรี) ซึ่งบวชและบรรพชาเป็นพระอรหันต์ทั้งคู่ ไปฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในลังกาเลย

จึงน่าประหลาดใจมากที่ไม่ได้บันทึกไว้เรื่องสำคัญอย่างนี้ เพราะเป็นสาระสำคัญในชีวิตของพระมหากษัตริย์พระองค์นี้ แต่หากเป็นพระเจ้าอโศกไทย คือ พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราชแล้ว มีการบันทึกข้อมูลไว้ตรงกับพระคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

ในประวัติพระเจ้าเทวานัมปิยะ หรืออโศกแขก ปรากฏว่า มเหสีท่านควักนัยน์ตาของตนเองอย่างเหี้ยมโหด พระเจ้าอโศกแขกเอง ตามประวัติโหดร้ายมาก ส่วนพระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช ทรงดูแลไม่โหดร้าย เมื่อจับพระสีก 60,000 รูปเพราะตอบปัญหาหัวใจของพุทธศาสนาไม่ได้ ก็สั่งจับสึก ห่มขาว และส่งไปเลี้ยงช้าง ส่วนพระเจ้าอโศกแขก สั่งประหารทั้งหมด แม้แต่อำมาตย์ที่ไม่เห็นด้วยกับคนก็ใช้ดาบประหารด้วยตนเองอย่างโหดร้าย

นอกจากนี้ ก็มีพิรุณหลายประการ ก็เป็นการอ้างว่า พระเจ้าอโศก คือ พระเจ้าเทวานัมปิยทัสสี เพราะในเสาคินไม่มีการเอ่ยถึงพระเจ้าอโศกเลย

4.4 หลักฐานจากจารึกวัดศรีชุม ยืนยันว่า ปาตาลีบุตรห่างจากศรีสัชนาลัย ๒๓ กิโลเมตร ในจารึกวัดศรีชุม หลัก ๑ และ ๔ มีความที่ยืนยันว่า เมื่อได้มีการสร้างวัดศรีชุม พระมหาเถระพระองค์หนึ่งนามว่า พระมหาเถระศรีสัชนาธาราชจุฬามณี หลานพ่อขุนผาเมืองได้ อธิษฐานว่า “...(หาก) ภูแล้งจักได้แก่สัพพัญญุตญาณเป็นพระพุทธจริงว่า ไชริ่ จุงให้พบปูน.....อธิษฐานบัดแปรแห่งนั้น ดายกลายพบสังปุ่นอันหนึ่งทนายทหนักหนา เอามาสทายพระธาตุ

ก่อนใหม่ เก้าแล้วเอามาต่อพระพุทธรูปหินอันหักอันพังบริบูรณ์แล้วปูนก่อยังเหลือเลย พระมหาธาตุหลวงนั้น กระทบทำปาฏิหาริย์อัศจรรย์หนักหนา และมีพระธาตุอันใหญ่ล้อมหลายแอกม จลอมมหาพิหารใหญ่ด้วยอิฐเสรีง บริบูรณ์แล้วจึงไปหาเอาพระพุทธรูปหินเก่าแตกมาบูชาด้วย ไกลชั่วสองสามคืนเอามาประดิษฐานไว้ในมหาพิหาร บางแห่ง ได้คือได้ตน บางแห่ง ได้ผลได้แขนได้ออก บางแห่ง ได้หัวตกลไกล แลสี่คนหาบเอามาจึงได้ บางแห่ง ได้ แข็งได้ขาบางแห่ง ได้มือได้ ดินล้อมพระหินอันใหญ่ ชักมาด้วยล้อด้วยเกวียน เข็นเข้ามาในมหาพิหารเอามาต่อติด ประกิดด้วยปูน มีรูปโฉมพรรณอันงามพิจิตรดังอินทนิรมิต เอามาประกิดชิดชนเป็นตนพระพุทธรูปอันใหญ่อัน ถ้าวอัน...งามหนักหนา เอาไว้เต็มมหาพิหารเรียงหลายกองช่องงามหนักหนาแอกม ในมัชฌิมประเทศในปาตลี บุตรนครใกล้ฝั่งน้ำอโนมานที ....”

จากหลักฐานนี้แสดงว่า เมืองปาตาลีบุตรและแม่น้ำอโนมานที ที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงปลงพระเกศาอยู่ห่าง จากสุโขทัยเพียง ๒ - ๓ คืนเท่านั้น จึงสามารถขนพระพุทธรูปที่แตกหักจากวัดอโศกرام มาปฏิสังขรณ์ใหม่ได้

4.5 มีหลักฐานว่า พระนารายณ์ พระกฤษณะ เกิดในชมพูทวีป คือ ไทย ดังปรากฏในจารึกวัดศรีชุมที่ระบุว่า พระมหาเถระ คือ พระกฤษณะ มาจุติ เป็นพระนารายณ์ พระราม และจะได้บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณเป็น "พระราม พุทธ" ในมณฑลทกัปปี้ ต่อจากพระศรีอารยเมตไตรย ในจารึกวัดศรีชุม หน้า ๓ ระบุว่า “... พระกฤษณะพระเจ้าหาก ประดิษฐาน พระกฤษณะนั้นคือ คนพระมหาสามีสรีสรัทธา ราชูปมามุณีศรีรัตนลังกาทีปเป็นเจ้า คือคนพระราม พระนารายณ์ เทพยุดิหากท่องเที่ยวในสงสารภพอันโกลเกิด ไปมาแล เมตไตรโย...”

ภาพที่ 5 พระแท่นคั่งรัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาญจนบุรี สถานที่ปริณิพพาน ไปรคสังเกตลำแสงประหลาด (แสงบุญ) ที่ถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล เมื่อผู้เขียนไปนมัสการพระแท่นในพ.ศ.2544

4.6 มีการกล่าวถึง รอยพระพุทธรูป อยู่ ๕ แห่ง ซึ่ง มีอย่างน้อย ๔ แห่งที่ยืนยันว่าอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ คือ (๑)ที่สุวรรณบรรพต คือ พระพุทธรูปสระบุรี (๒) ที่เมืองโยนกบุรี คือพระพุทธรูปตากฟ้าที่ลำพูน (๓) เขาสุวรรณมาลิก (พระพุทธรูปที่เมืองลังกาพะโค วัดหลวงปู่ทวด ภาคใต้ของไทย) (๔) ยอดเขาสมนัญญู (ตามศิลาจารึกหลักที่ ๘ หน้า ๔ ที่ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร แปลไว้ ระบุว่า พระเจ้าลิไทย “...พาบริวารไปนมัสการพระบาทลักษณ บันยอดเขาสมนัญญู...” ซึ่งสันนิษฐานว่า เป็นเขาสมอแครงในจังหวัดพิษณุโลกเพราะเป็นยอดเขาเพียงแห่งเดียวในละแวกนั้นที่มีพระพุทธรูปจริง ไม่ใช่จำลอง แต่ชาวพุทธทั่วไปเข้าใจว่า เป็นเขาสมนัญญู ที่อยู่ใกล้เมืองอนูราชปุระในศรีลังกา) และ (๕) ที่แม่น้ำชีอนัมทานที (สันนิษฐานว่า เป็นพุทธรูปที่เขาตะเกียบ หัวหิน ซึ่งอยู่ใกล้สุนาปรังค คือ สวนปราณ หรือ ปราณบุรี).

4.6 มีการเอ่ยถึงคำสำคัญในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาหลายแห่ง อาทิ คำว่า ชมพูทวีป กุรุราช ปัจจันตชนบท ฯลฯ ซึ่งแสดงว่า เมืองเหล่านี้อยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ ดังนั้นชมพูทวีป (อีสานเรียก “ที่ปชมพู” หรือ “ชมพูทวีป” ดังปรากฏอยู่ในนิทานและโบราณกรรมเป็นจำนวนมาก)

5. พุทธสถาปัตยกรรม

รูปร่างวัด โบสถ์ และเจดีย์ทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในดินแดนสุวรรณภูมิ มีลักษณะเด่น แตกต่างจากของอินเดียอย่างสิ้นเชิง

5.1 รูปร่างวัด ในดินแดนสุวรรณภูมิ มีวัด วิหาร และโบสถ์เป็นจำนวนมากหลายหมื่นแห่ง บางวัดมีอายุกว่าสองพันปี ซึ่งมีรูปร่างลักษณะเฉพาะ เช่น ซ่อฟ้า ไบระกา ฯลฯลักษณะเด่นเหล่านี้ ถ่ายทอด

มาถึงวัดไทยในปัจจุบัน แม้จะมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละภูมิภาค แต่องค์ประกอบใหญ่ๆ ก็ยังคงเหมือนกัน ส่วนวัดในอินเดียหรือเนปาล มีลักษณะออกไปทางอินเดีย

5.2 พุทธศิลปะ มีความละเอียดอ่อนมาก ต้องใช้ช่างศิลป์ ที่มีจิตศรัทธาในการสร้างสรรค์ผลงาน และมีนายทุนที่มีความเลื่อมใสศรัทธา จึงจะสามารถสร้างผลงานพุทธสถาปัตยกรรมที่ประณีต โดดเด่น ดังที่พบเห็นในวัดโบราณทั้งในต่างจังหวัดและในเมืองกรุง หากพุทธสถาปัตยกรรมมาจากอินเดีย ก็ควรมีอะไรหลงเหลือไว้ให้เห็น แม้แต่สลูที่พุทธศาสนาก็มีรูปร่างแปลก ฝีมือการก่อสร้างก็ไม่ประณีต หากเทียบกับพระเจดีย์ในประเทศไทยก็ห่างไกลกันมาก

5.3 สถานที่สร้างครอบพระพุทธรูปปางไสยาสน์จำลองในอินเดีย ก็ไม่ตรงกับที่บรรยายไว้ในพระไตรปิฎก ณ เมืองซึ่งอินเดียอ้างว่า เป็นกุสินารา ก็สร้างพระพุทธรูปปางไสยาสน์ที่พระเศียรหนุนหมอน แต่ในพระคัมภีร์บรรยายว่า ซึ่งประทับนอนโดยใช้พระหัตถ์ขวาหนุนพระเศียร เพียงเพราะทีมของ Cunningham ขุดเจอพระนอนที่ตำบลกุเชีย ก็ประกาศว่า เป็นกุสินารา โดยไม่ดูบริบทระหว่างเมืองต่างๆ ว่า สอดคล้องกับพระไตรปิฎกหรือไม่

ส่วนในเมืองไทย ที่ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน ก็มีพระพุทธรูปสำริดสร้างจากหินทรายที่มีลักษณะตรงตามพระไตรปิฎก ก็ไม่มีใคร “ดู” ว่าเป็นที่ปรินิพพาน เหมือนฝรั่งที่นั่น

อนึ่ง สถูป เจดีย์ หรือซากวัด เช่น ที่เชตวัน ก็สร้างจากก้อนอิฐที่มีลักษณะและขนาดไม่แตกต่างจากอิฐในสมัยปัจจุบัน หากเป็นสิ่งปลูกสร้างในสมัยพุทธกาล แล้วจะเป็นก้อนดินเผาที่มีขนาดใหญ่ 16 X 32 ซม. ขึ้นไปดังที่พบเห็น ณ สถูปองค์แรกของพระราชอุพนมที่พังลงมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพราะคนในสมัยพุทธกาลมีขนาดสูงใหญ่กว่าคนในปัจจุบัน

6. ภาษามคธ หรือภาษาบาลี

ภาษามคธ เป็นภาษาของชนชาติไทยโบราณ เนื่องจากเป็นภาษาที่บันทึกคำสอนของพระพุทธเจ้า จึงเรียกว่า บาลี ซึ่งแปลว่า คำสอน ภาษามคธจึงนิยมเรียกว่า ภาษาบาลี

ภาษาบาลี เป็นของชาวสุวรรณภูมิ แต่กลายเป็นของอินเดีย เพราะฝรั่ง เช่นกัน หนึ่งใจจำนวนนั้นคือ หมอบลัดเลย์ ผู้ร่วมก่อตั้งโรงพยาบาลศิริราช และผู้ก่อตั้งโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี และเป็นผู้ตั้งโรงพิมพ์แห่งแรกในประเทศไทย หมอบลัดเลย์เป็นผู้บอกว่า อักษรไทยมาจากอินเดียใน พ.ศ. ๒๔๑๑²

ภาษามคธ มีอักษรที่ใช้จารึก เรียกว่า อักษรธรรม ซึ่งออกแบบให้เขียนตามหลักไวยากรณ์และหลักการสังโยค ภาษาบาลี เช่น ตำแหน่งพยัญชนะและสระจม สระลอย ไบลานส่วนใหญ่ที่พบเห็นที่อีสานหรือทางเหนือ ล้วนเป็นพระคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาหรือเกี่ยวเนื่องกันทั้งนั้น

หากภาษาบาลีไม่ใช่ภาษาของชาวเหนือและอีสานแล้ว เหตุใดการประดิษฐ์อักษร จึงสอดคล้องความต้องการใช้ในภาษาบาลี

อักษรขอมก็เช่นเดียวกัน เป็นอักษรไทยที่ขุนขอมไทยประดิษฐ์ขึ้น 15 ปีหลังจากน้องชายของท่าน คือ ขุนสือไทย คิดลายสือไทยขึ้นเมื่อปีอิน 1235 (6,765 ปีมาแล้ว) ลายสือไทยและลายขอมไทยจึงเป็นอักษรไทย ไม่ใช่ของเขมร และไม่ว่า “ภาษาขอม” มีเฉพาะ “อักษรขอม” นักภาษาไทยควรใช้คำให้ถูกต้อง

ดังนั้น ภาษาธรรมที่ใช้บันทึกคำสอนของพระพุทธองค์ตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งมีหลักฐานว่า มีภาษาเขียนแล้ว เพราะพระพุทธองค์ทรงตรัสคำว่า “ไบลานเปล่า” “มา ปิฎก...ไม่ให้เชื่อตำรา...” มาตั้งแต่ครั้งที่ทรงพระชนม์อยู่

การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ ๑ ต้องมีการบันทึกลงไบลานแล้ว มิใช่จดจำหรือเป็น “มุขปาฐะ” ดังที่สั่งสอนกันว่า มีการบันทึกลงไบลานครั้งแรกในสังคายนาครั้งที่ ๔ ที่ลังกา

ต่อไปนี้ แสดงให้เห็นว่า ภาษาบาลี อยู่ในสุวรรณภูมิ

6.1 ชื่อเมือง แม่น้ำ ป่า คน ฯลฯ ในสุวรรณภูมิส่วนมากใช้ภาษาบาลี เช่นแม่น้ำกุกกนที (แม่น้ำกก) แม่น้ำขรนที หรือ แม่น้ำชนนที (แม่น้ำโขง) ธนมูลนที (แม่น้ำมูล) ชีวายนที (แม่น้ำชี) ลัมภการีวัลย์ (ลำปางหลวง) ฯลฯ จึงมั่นใจว่า ภาษามคธหรือภาษาบาลี เป็นภาษาดั้งเดิมที่ชาวไทยลาวใช้ในแดนสุวรรณภูมิ ดังนั้นแคว้นมคธ จึงน่าจะอยู่ในแดนสุวรรณภูมิมากกว่าอยู่ในอินเดีย

แม้แต่คำว่า “ของลับ” ที่ใช้กันในภาษาไทยและลาว ก็เป็นภาษาบาลี คือ “คฺยห” ที่มีการแผลงสระอุ เป็น ุ (ภาษากลาง) หรือ ตัดไปเลย (ภาษาอีสาน) ส่วน “ห” เสียงหายไป

² มีฝรั่ง ๓ คนในเมืองไทยที่ได้สร้างความสับสนเกี่ยวกับภาษา ศาสนา และประวัติศาสตร์ไทย คือ หมอบลัดเลย์ ที่บอกว่า อักษรไทยมาจากอินเดีย อเล็กซานเดอร์ คันทิงแฮมที่เขียนประวัติพระพุทธศาสนาและทำให้พระพุทธเจ้ากลายเป็นชาวอินเดีย และยอร์ช เซเคย์ คนหลังสุดนี้ ทำให้บรรพบุรุษไทย หนีหัวซุกหัวซุนมาจากทางใต้ของจีน และบอกว่า ชาวไทยเป็นเผ่ามวงไกล

อีกคำหนึ่งคือ กาลามะ ที่มาของ “กาลามสูตร” ก็มาจากพวก “กุลา” แผลง อุ เป็น อะ และเป็นอา ชาวกุลาเป็นชนเผ่าหนึ่งทางภาคอีสาน อาศัยอยู่แถวทุ่งกุลาร้องไห้

หลักฐานเอกสารหนึ่งที่แสดงว่า ภาษาบาลีเกิดขึ้นในดินแดนไทย คือ หนังสือ Selected Papers on Pali Studies ของ O. von Hinuber สำนักพิมพ์ The Pali Text Society, Oxford, 1994. ที่มีเนื้อหาบางตอนได้กล่าวถึง คำว่า "บาลี" ว่า ชาวตะวันตกได้รู้จักคำว่า "บาลี" หรือ "ภาษาบาลี" เป็นครั้งแรกในศตวรรษที่ 17 โดย M. Simon de la Loubere ซึ่งเป็นเอกอัครราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งราชอาณาจักรฝรั่งเศส ได้ถูกส่งมาประจำที่ไทย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อ ค.ศ.1687 (พ.ศ. 2230) โดยกล่าวว่า บาลีเป็นภาษาที่คณะสงฆ์ได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย หลักฐานนี้สนับสนุนว่า ภาษาบาลีเกิดในประเทศไทย และแสดงให้เห็นว่า ชาวตะวันตกได้รู้จักภาษาบาลีครั้งแรกจากประเทศไทย จึงเป็นที่น่าสงสัยว่า ทำไมฝรั่งไม่ได้รู้จักชื่อ "บาลี" นี้จากที่อื่น ทั้งๆ ที่ในสมัยนั้นฝรั่งตะวันตกจากประเทศต่าง ๆ ได้ออกไปล่าอาณานิคมในเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศรีลังกาและอินเดีย ฯลฯ แต่ก็ไม่มีกรกล่าวถึงภาษาบาลีเลย มีที่กล่าวถึงก็เฉพาะภาษาสันสกฤต (ที่ชาวอังกฤษบางคนชื่อ James Prinsep เป็นผู้เชี่ยวชาญ) อาจเป็นไปได้ว่า ภาษาบาลีที่คณะสงฆ์ในแถบประเทศอื่น ๆ ใช้นั้น ไม่ได้มีการใช้กันอย่างกว้างขวาง หรือเด่นชัดเท่ากับที่ใช้ในประเทศไทย เพราะประเทศไทยเป็นต้นฉบับของภาษาบาลี จึงมีการใช้ภาษาบาลีกันอย่างแพร่หลาย แม้ว่าเวลาจะห่างจากสมัยพุทธกาลตั้ง สองพันปีมาแล้ว (ข้อมูลจาก คุณกฤตติศักดิ์ ไพศรียัตต์ นักศึกษาประวัติศาสตร์พุทธศาสนา-ได้หวัน)

6.2 วัฒนธรรม ของสุวรรณภูมิมีมายาวนาน ตามการศึกษาจากกระเบื้องอย่างที่คูบัวของพระราชาวิ (อ้า ชัมม ทัดโต) แห่งวัดโสมนัสวิหาร

ถ้าเทียบกับภาพยนตร์ ก็คล้ายกับว่า Episode 1 2 3 หรือหนึ่งม้วนแรกๆ ที่บอกว่า อินเดียนำวัฒนธรรมไปจากดินแดนสุวรรณภูมิเมื่อหลายพันปีมาแล้วเกิดสูญหายไป เหลือแต่ Episode 4, 5, 6 หรือหนึ่งม้วนหลังๆ ที่ฉายให้เห็นว่า วัฒนธรรมอินเดียแผ่เข้ามาถึงดินแดนสุวรรณภูมิ อะไรต่ออะไรจึงกลายเป็นของอินเดียหมด แม้แต่ศาสนาพราหมณ์ ภาษาบาลี เป็นต้น

7. หลักฐาน/ตำนานไทย

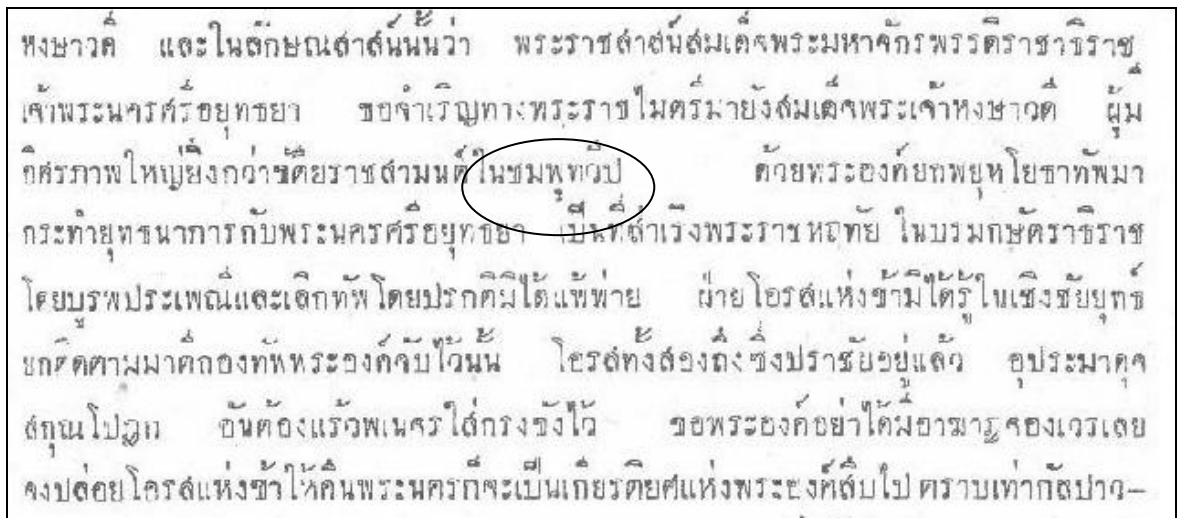
พงศาวดารเหนือและใบจารลาว ได้อ้างอิงหลักฐานการเกิดพระธาตุและเจดีย์ต่างๆ ไว้มากมาย

ในพงศาวดารเหนือ มีการระบุเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ และการเกิดเมืองต่างๆ เช่น โยนกเชียงแสน และการที่พระพุทธองค์ พร้อมด้วยพระยาอโศก กับพระอานนท์ หรือพระเถระองค์อื่นเสด็จไป ณ ที่ต่างๆ ได้ประทานพระเกศาให้เจ้าเมือง หรือชาวบ้านเก็บไว้บูชาพร้อมกับพยากรณ์ว่า ที่แห่งนั้นในอนาคต จะเกิดอะไรขึ้น มีใครมาครอง แล้วจะเป็นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ หรือวิหารชื่ออะไร ดังปรากฏในตำนานพระเจดีย์แต่ละแห่ง

ส่วนในใบลานจารของลาว ก็มีการเอ่ยชื่อ เมืองที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เช่น เมืองคันธาง เมืองสาเกต เมืองปาวาย และเชื่อกันต่อเนื่องกันมาว่า พวกเขาสืบเชื้อสายมาจากพระเวสสันดร เป็นต้น

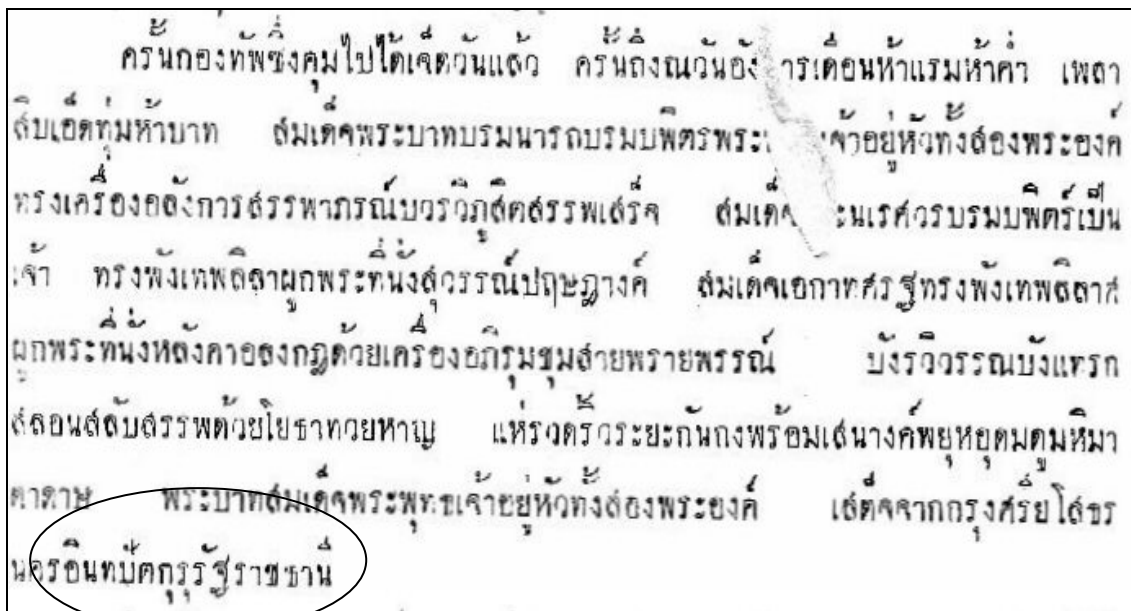
ในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา มีการกล่าวถึงชมพูทวีปในพระราชสาสน์ของพระมหาจักรพรรดิถึงพระเจ้ากรุงหงสาวดีเพื่อสงบศึก เนื่องจากพระเจ้ากรุงหงสาวดีจับพระรามศวรและพระมหินทรได้ และกล่าวถึง “กुरुราชู” “อินทปัดล” เมื่อคราวพระนเรศวรยกกองทัพไปทำปฐมกรรมพระยาละแวก

ในสังคิยวงศ์ ได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า กรุงสุโขทัยประ ณ สยามประเทศ ตั้งอยู่ในชมพูทวีป ในหน้า ๒๘๒ และในที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง

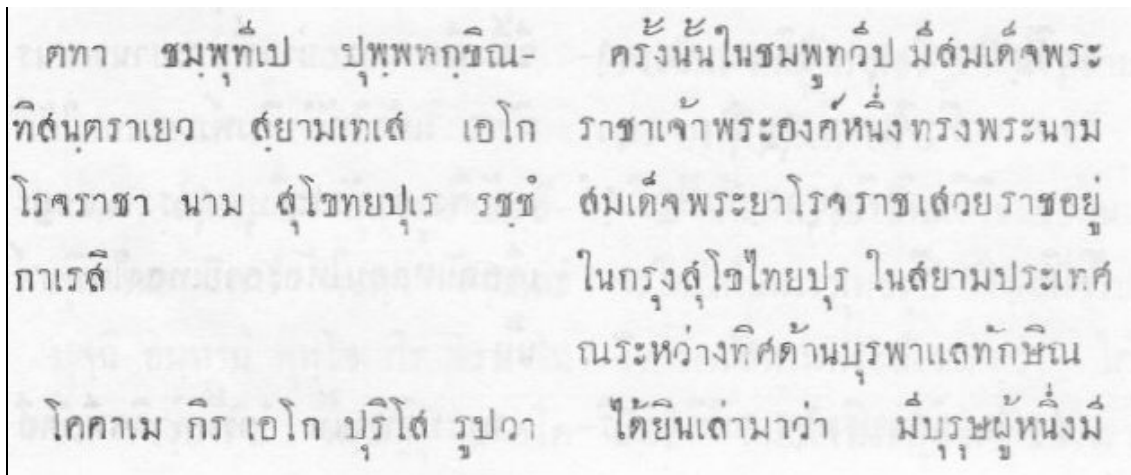
ภาพที่ 6 แสดงสำเนาของพระมหาจักรพรรดิไปถึงพระเจ้าหงสาวดีเพื่อสงบศึก มีระบุคำว่า ชมพูทวีปอยู่ด้วย

ในประกาศเทวดา เมื่อครั้งสังคายนาพระไตรปิฎกในรัชกาลที่ ๑ พ.ศ. ๒๓๓๑ ระบุไว้ชัดเจนหลายแห่งว่า พระพุทธโฆษาจารย์ ไปแปลพระไตรปิฎก จากสิงหลภาษาเป็นมคธภาษา ...มาไว้ใน ชมพูทวีป หากชมพูทวีปเป็น อินเดีย ก็ต้องเขียนว่า "...นำไปยัง" ชมพูทวีป

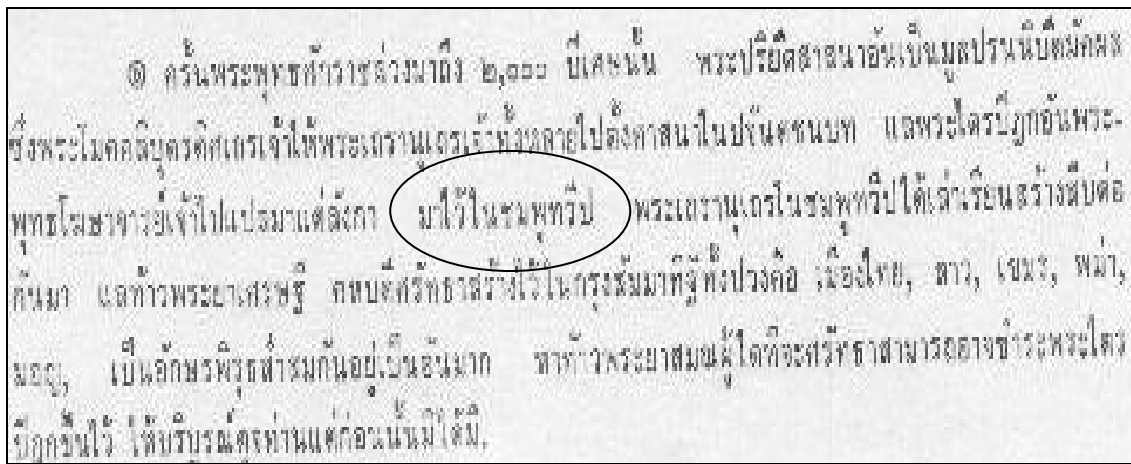

ภาพที่ 7 หลักฐานใน "สังคิยวงศ์" ที่แสดงว่าชมพูทวีปคือดินแดนที่เป็นที่ตั้งของไทย

ภาพที่ 8 หลักฐานในประกาศเทวดา ครึ่งรัชกาลที่ ๑ พ.ศ. ๒๓๓๑ ที่ระบุว่า พระพุทธโฆษาจารย์ไปแปลพระไตรปิฎกจากศรีลังกาแล้วนำมาชมพูทวีป แสดงว่า การสังคายนา พ.ศ. ๒๓๓๑ กระทำที่ชมพูทวีป คือ เมืองไทย

ภาพที่ 8 หลักฐานจากสังคีตยวงศ์ที่ระบุว่า พระพุทธโฆษาจารย์ได้แปลพระไตรปิฎกจากศรีลังกามาไว้ในชมพูทวีป

8. ข้อสังเกตเพิ่มเติม

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น มีข้อสังเกตอื่นๆ บางประการเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในทางพระพุทธศาสนา อาทิ

๑) หากพระภิกษุอยู่ในเนปาล ซึ่งอยู่เชิงเขาหิมาลัย อากาศคงหนาวมาก พระภิกษุจะอยู่ได้อย่างไร โดยครองจีวรบางๆ ไม่ก็ขึ้น และไม่สวมรองเท้า ยิ่งในช่วงสองพันปีมาแล้วคงหนาวเข็ญเกินกว่าปัจจุบันเป็นอย่างมาก (แค่ ๓๐ ปี กรุงเทพฯมีอากาศเย็นกว่าในปัจจุบัน)๒) ไม่มีการเอ่ยถึงหิมะ ในความหมายของ Snow ในพระไตรปิฎก แต่ใช้เฉพาะหิมะในความหมายว่า มีความเย็น จนกลายเป็นน้ำค้าง ป่าหิมพานต์ (หิมะ + วนต) คือ ป่าที่มีความเย็น หรือป่าน้ำค้าง จึง หมายถึงป่าดงดิบทางเหนือ หรืออีสาน ซึ่งปัจจุบัน ก็ยังมีหมอกเป็นน้ำค้างฝอยเม็ดใดๆ พรั่งรุกลงมาให้เห็นกันอยู่ ป่าหิมพานต์ ก็เสี่ยงสั่นหายไปเป็น ภูพาน

๓) ฤาษีที่ห่มหนังเสือ ไม่ปรากฏในอินเดีย พบเห็นแต่ในเมืองไทย เพราะอากาศเมืองไทยเอื้อที่จะให้ฤาษีห่มหนังเสือได้

๔) คำว่า “คงคา” น่าจะหมายถึงแม่น้ำ มากกว่า เป็นชื่อแม่น้ำ ในความหมายเดียวกับคำว่า นที เช่นในจารึกวัดศรีชุมที่ว่า “...ชาวสิงหลห้าบ้าน ชำมน้ำคงคาพายมาสาธุการ เสียงร้องมีโกลาหลหนักหนา เขาอาราธนาพระบมมี

เสด็จลงมา เขาให้ภูอาธนาพระจึงลงมาประทับณิรอบพระเจดีย์ทอง แล้วผยองขึ้นเมื่อเลา ภูมิศรัทธาหนักหนา ภูจึงทอดคน ภูโยชทานให้ชีวิตขาดว่าจักทำศาสนาในลังกาทวีป จักฟังคำพระเป็นเจ้าทุกประการ แล พระเป็นเจ้าจึง มาลวัดรอบสุวรรณเจดีย์ รัศมีกระเลียบ งามหนักหนา....ดังกงเกวียนแก้ว แล้วพระก็ว่าธาตุจึงเสด็จเข้าไปในโกศของ ฝูงพระธาตุ....จึงเข้ามาสู่พระเจดีย์ ดั่งผึ้งพา..เข้ามาสู่รังนั้นแล ภูจึงลุกขึ้นอัญชลี...ลองมา...มาพระศรีรัตนมหาธาตุ เจ้ากู ลูกหนึ่งมีพรรณงามดังทองรัศมีเท่าลูกหมาก....เสด็จมาแต่กลางหาวลงมาวัดเข็ญนรอบคนท่านแลจึงเสด็จ ขึ้นอยู่เหนือหัว และพระรัตนธาตุจึงเสด็จมาอยู่กึ่งหน้าผากพระศรีศรัทธาราชจุฬามณีศรีรัตนลังกาทวีป จึงยอสอง มีอรับเอาและไหว้พระเกศธาตุ เส้นหนึ่งเลื่อมงามกว้างแค้นสพัดเหนือหัวพระศรีศรัทธาราชจุฬามณี ภูณิศรัทธา น้ำตาถึงตกหนักหนาบูชาทั้งคน ออกเข้าของทั้งหลายบ่มีว่าดีเลย

“ชาวสิงหลทั้งหลายเห็นอัศจรรย์ดังอันเขาจึงขึ้นทอดคนไหว้ สนทนพดเบญจางค์นอนพักซัง ดินพระ ศรีศรัทธาราชจุฬามณี คนทั้งหลายไหว้.....เต็มแผ่นดิน อุปมาดังเรียงท่อนอ้อยไว้มากตามคาสเต็มทีสถานนั้นแล เขา จึงขึ้นบังคม ลางคนว่าราชกุมารมหาสามีน้อพุทธรางจริงแลนะ เขาจึงเอาน้ำมาล้างดินพระมหาสามีสุมเอาน้ำกิน ขุดเอาดินที่พระมหาสามีสรีศรัทธาราชจุฬามณี เหยียบที่โดยอดินที่นั่น ขุดเอาดินที่นั่นอันคั้นเอาไปไหว้บูชา

“รุ่งนั้นพระมหาธาตุสองลูกเรื่อง...ดั่งดาวคอยเสด็จไปกลางหาวก่อน พระศรีศรัทธาราชจุฬามณี จึงข้ามน้ำ คองกาไป .....ชั่วคืนหนึ่ง พระเจ้าเสด็จเข้าไปในโกศ ส่งแล้วเมื่อรุ่งจึงเสด็จออกอยู่บัคเมฆ ให้คนทั้งหลายเห็นศรัทธา สาธุการแลจึงเสด็จคืน เรื่องเท่ากจกรกลิ้งไปกลางหาวสู่...เจดีย์ทองที่เก่า รัศมีถูกชานต้องพรายเรื่องงามซึ่งแสง พระอาทิตย์ เมื่อรุ่งขึ้น พระเป็นเจ้าที่นั่นปาฏิหาริย์ได้สามสิบเอ็ดวัน เหยิมพระเป็นเจ้าปาฏิหาริย์ ดังอันเพื่อจักให้ ล้าแดงแก่คนทั้งหลาย ให้ไปช่วยอุทธรณ์ในลังกาทวีป เป็นมหากุศลใหญ่ ให้ปรากฏแก่พุทธศาสนา บางแห่ง ไปถึง อรัญญิกนอกเมืองกำพล ชาวสิงหลจึงประดับชฎากทิปฐุคนธมาลา....”

จากคำอ่านจารึกข้างต้น ทำให้สงสัยว่า ลังกาทวีปของชาวสิงหลอยู่ที่ไหนกันแน่ เพราะมีช่วงหลังที่ประเทศ ศรีลังกาอาจไร้ศาสนาพุทธแล้ว เพราะถูกฝรั่งปอดุเกดทำลาย มาพระสงฆ์จนหมดสิ้น รวมทั้งบดพระเขี้ยวแก้ว ไปรยลงทะเลที่เมืองแคนดี้ ในศรีลังกา และกลับมีพระพุทธรูปอีกครั้งเมื่อพระอุบาลีและคณะเดินทางไปพินฟู ใน พ.ศ. ๒๓๕๖

ในดินแดนสุวรรณภูมิมีสถานที่เรียกว่า ลังกา อยู่หลายแห่ง เช่น ลังกาวี ลังกาคาม ภูลังกา ลังกาพะโค และ เกาะลังกา (วัดเขาสาริกา) ซึ่งเป็นที่อยู่ของทศกรรม ตามที่ปรากฏในเรื่อง รามเกียรติ์ ซึ่งก็ได้กลายเป็นของอินเดียไปแล้ว โปรดสังเกตว่า หลวงพ่อ พระมหาเถรศรีศรัทธาราชอุพมาภิมุณีศรีรัตนลังกาทวีป เดินทางข้ามแม่คงคาหนึ่งคั่น จึงไปถึงดินแดนที่เรียกว่า ลังกา... หากเป็นลังกาในประเทศลังกา หลวงพ่อและชาวสิงหลจะไปถึงได้อย่างไร

๘/๓ (๑๐ - ๑๘) ประมาณ พ.ศ. ๑๕๐๕ พระเจ้าลิไทย “เอาพลไปปราบยัง (นาน) ...ยังพระสัก (แควป่าสัก) ได้สิ้นจึงไปอยู่ในเมืองสองแคว ปู่พระมหาธาตุ ปลุกพระศรีมหาโพธิ์...ยกพนัง แต่สองแควมาทำสุโขทัย.... ไร่นาปลูกหมาก ปลูก.... ท่อปลาหากิน เย็นเนื้อ (เย็นใจ)” และ ๘/๔ (๔ - ๒๑) “อยู่ในสองแควได้เจ็ด เข้าจึงนำพลมาตีทั้งชาว สรลงสองแคว ปากยม พระบาง ซากนราว สุพรรณภาว นครพระชุม เมืองไ...เมืองพาน เมือง...เมืองรด ศค้ำ เมืองลุมบาจายเป็นบริวาร จึงขึ้นมานบพระบาทลักษณะอันคนหาก ประดิษฐ์แต่ก่อนเหนือจอมเขาสุมนภูฏนี้ จึงจารจารึกอันนี้ไว้อีกโสด” พระเจ้าลิไทยทรง อ้างว่า เนื่องจากตีได้เมืองแควแควป่าสักและแม่น้ำนานจึงเสด็จไปประทับ ณ สองแคว ถึง ๗ ปี สร้างเมืองตั้งแต่สองแควมาถึงสุโขทัย นอกจากจะใช้ในการชลประทานและ เลี้ยงปลาให้พลเมืองจับกินแล้วก็คงใช้เป็นถนนยุทธศาสตร์ด้วย

ภาพที่ 9 หลักฐานที่แสดงว่า เขาสมณภูอยู่จังหวัดพิษณุโลกตามศิลาจารึก หลักที่ ๘ หน้า ๔

ตามภาพผู้เป็นพระมหาเถระชื่อพระศรีนิวาศ เป็นราชครู ถึงซึ่งตำแหน่งฐานันดรทูตยศสังฆนายก สถิต ณ ชุมบ่อสถารามมหา วิหาร อันประดิษฐานทักษิณทิศาภาทแห่งเทพมณเฑียรสถาน พระเจ้านาค อันสถิต ณ สิงคันทเสลศิริวิฆนราชธานีในลังกาทวีป นั้น ได้ส่งหนังสือสมณสันเทศนี้ถวายมายังสมเด็จพระเจ้าน้องยา เสด็จ เจ้าฟ้ามงกุฎ ทรงพระนามวชิรญาณมหาเถระ อันทรงสถิต คณะวัดบวรนิเวศมหาวิหาร ณ กรุงรัตนโกสินทรเทพมหานครใน ชมพูทวีป ให้ทรงทราบเป็นสำคัญ ด้วย ณ กาลเมื่อพุทธศักราช ล่วง ๒๓๘๗ ปีมะโรงเดือน ๓ อุกกปีกนั้น ตามภาพพระ สังฆนายกเถรานุเถระทั้งหลาย ซึ่งอยู่ชุกไปสถาราม แลภูมณาราม

ภาพที่ 10 หลักฐานที่แสดงว่า ชาวลังกาถือว่า ชมพูทวีปเป็นที่ตั้งของประเทศไทย

โดยใช้เวลาเพียงคินเดียว?

๕) ชาวศรีลังกาเองก็เชื่อว่า ประเทศสยามอยู่ในชมพูทวีป ดังปรากฏในพระสมณสันเทศ (จดหมาย)ของ พระศรีนิวาศราชครู ตำแหน่งทูตยศสังฆนายก เมืองศิริวิฆนราชธานี (แคนดี) ศรีลังกา ถึงเจ้าฟ้ามงกุฎเมื่อยังทรง ผนวชความว่า “...ได้ส่งสมณสันเทศนี้ ถวายมายังสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฎ ทรงพระนามวชิรญาณ เถระ อันทรงสถิตคณะวัดบวรนิเวศวิหาร ณ กรุงรัตนโกสินทรเทพมหานครในชมพูทวีป...” แสดงว่า ทางศรีลังกา ก็ถือว่า ไทยอยู่ในชมพูทวีป ดังภาพจากหนังสือ "ประดิษฐานพระสงฆ์สยามวงศ์ในลังกาทวีป พระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ (สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๔๖) หน้า ๔๖๗

๖) พระพุทธรูปที่ขุดเขาสมภูฏาที่เชื่อว่า อยู่ที่ศรีลังกา ก็พบหลักฐานจากศิลาจารึก หลักที่ ๘ หน้า ๔ ว่า อยู่ที่เมืองสองแคว คือ พินธุโลก ตามที่ ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร ได้แปลไว้ ดังภาพในหน้าก่อนนี้

สรุป

จากการศึกษาในระยะที่ ๑ ซึ่งเป็นการศึกษาเอกสาร เป็นที่ยืนยันแน่นอนว่า ชมพูทวีป คือ ดินแดนที่เป็นที่ตั้งของ ไทย ลาว เขมร พม่า และมอญ เป็นเวลาประมาณ ๑๒๕ ปีนับตั้งแต่ปีที่ Sir Alexander Cunningham ได้เผยแพร่แนวคิดไปประมาณ พ.ศ. ๒๔๒๐ จนเกิดกระแสความเชื่อว่า พระพุทธศาสนาอุบัติขึ้นในอินเดีย เผยแพร่ไปทั่วโลก ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เรชาวชมพูทวีปตัวจริง จะกระทำความจริงให้ปรากฏภูมิ ใ้เพื่ออวดความยิ่งใหญ่แห่งดินแดนสุวรรณภูมิ แต่เพื่อความถูกต้อง และทวงสิทธิ์อันชอบธรรม เพื่อมิให้ผู้มีอำนาจ สามารถบิดเบือนได้อย่างลอยนวล คณะสงฆ์เองก็ควรพิจารณาอย่างถ่องแท้ เพื่อให้หลุดจากโมหะ คือความหลงที่ฝรั่งหยิบยื่นให้ หากยังมีความหลงอยู่ว่า พระพุทธองค์ เป็นชาวอินเดีย ศิลข้อมูลฯ ก็จะวิบัติ แล้วจะเป็นอุปสรรคต่อการหลุดพ้นอย่างแน่นอน.

ข้อมูลติดต่อ:

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยงค์ พรหมวงศ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

Email: Chaiyong@iname.com

Website: www.chaiyongvision.com

Website: www.buddhabirthplace.com

Mobile: 01-733-0270